

1. Sarrera

*The value of credit does not depend on the existence of gold behind it,
but on the solvency of the debtor.*
Mitchell Innes

*There is no financial crisis so deep that
a sufficiently large tax cut or spending increase
cannot deal with it.*
Warren Mosler-en legea

1.1. BI MUNDU

Ikasketaz ingeniaria naiz. Bokazioz eta zaletasunez ekonomialaria. 1960ko hamarkadaren bukaeran eta 1970eko hamarkadako lehen urteetan, zientzian (fisika batez ere) eta ingeniartzan aritu nintzen. Urte horietan guztietan ingeniartzaren ingurune sozial eta ekonomikoa ulertzen saiatu eta ahalegindu nintzen: horrek eraman ninduen ekonomia-arlorra. Ekonomia izan da aspalditik ikertutako arloa¹.

Geroago, Bilboko Ingeniarrien Goi Eskola Teknikoan 1982an aurkezturiko tesian jadanik garapenaren inguruan egondako zenbait eztabaida ekonomiko, ekologiko, sozial eta politiko ukitu nituen, ondoko autoreak erabiliz: T. W. Adorno, K. Axelos, M. Bosquet, A. Gorz, C. Castoriadis, B. Commoner, J. Habermans, I. Illich, H. Lefevre, H. Marcuse, E. J. Mishan, eta abar, eta abar. Aurretik oso ezagunak nituen ekonomian autore batzuek emandako hainbat ekarpen: P. M. Sweezy eta P. Baran, A. Emmanuel, S. Amin, Ch. Bettelheim, A. G. Frank, E. Mandel, N. Poulantzas... Bereziki nolabaiteko marxismo libertarioa bultzatu nahi zutenen lanak: K. Korsch, P. Mattick, A. Pannekoek... Baina Montrealen lotu nintzaion ekonomiari era «formal» batez.

Hain zuzen ere, Montrealgo McGill University-n eman nituen urteetan bi arlo hauek jorratu nituen: alde batetik aspalditik hobby izan dudana mekanika kuantikoa

1. 1960ko hamarkadan ekonomiari buruzko hamaika lan irakurri nituen. 1972an, *Anaitasuna* aldizkarian ohiko kapitalismo industrialari buruz hasi nintzen zertxobait plazaratzen (*Anaitasuna*, 1972-1973-1975).

(Tobar-Arbulu, 1987a, b, c; 1988a; 1993), bestetik beharrezko ikusi nuen ekonomia² (Tobar-Arbulu, 1988b).

1.2. DIRUA, MAILEGUAK, KREDITUA: BANKUGINTZA ETA KONTABILITATEA

Nahiko argi dagoenez, egungo kapitala, batez ere eta bereziki, finantzarioa da. Kapitalismo industrialia, eta berari loturik zeuden Marxen plusbalioaren analisiak³, balio-teoriari buruzko aspaldiko eztabaidak, autogestio industrialia bera⁴ eta eguneroko bizitzaren autogestioa aldarrikatzen zutenak⁵ labur samarrak geratu dira. Izan ere, dena, edo ia dena zeharkatu du kapital finantzarioak. Bera da nagusi, bera da agintzen duena, bera da ikertu behar dena. Berari aurre egin behar zaio. Are gehiago, finantza-sistemak bereganatu egin du ekonomia erreala⁶. Europan esaten den moduan «Finanzkapital uber alles».

Baina nire bizitzaren gorabeherak ez dira kontua⁷. Soilik aipatu nahi dut Michael Hudson ekonomialari eta historialariaren lanekin topo egin nuela mende honen hasieran⁸. Pribilegioa izan da niretzat Hudson ezagutzea eta plazer handia haren laguntza edukitzea, berak nire bizitza intelektualean aparteko eragina izan duelako (Tobar-Arbulu, 2011a, b). Izan ere, *Finantza Kapitalismoa* lana jorratzeko, Hudson-ekin batera beste zenbait ekonomialari izan ditut gogaide eta lagungarri: G. Gardiner, G. Tomasson, R. Werner, eta batez ere R. Wray (Tobar-Arbulu, 2012a).

2. Montrealen nengoela John Kenneth Galbraith-en lanak arakatu nituen: argitaratuta zegoen guztia. Ondorioz, Galbraith-en liburuxka bat itzuli nuen: *Ia guztiarentzako ekonomi gidaliburua*, UEU, 1988.

3. 1960ko hamarkadan ekonomiari buruz hamaika lan irakurri nituen, *Marxen Alokairua, Prezioa eta Irabazia* liburuxka ederrarekin hasita.

4. Geroago marxista libertarioak (K. Korsch, P. Mattick, A. Pannekoek...) eta langileen autogestioa aldarrikatzen zutenak (A. Gorz, hamaika autoreren artean) nituen gogoko.

5. 1960ko hamarkadan dena bide zegoen eskura. Gainera 1968an Berkeley eta Parisko erreboltak azaldu ziren. Eta horrekin batera, autogestioa eguneroko bizitzan (Henry Lefebvre) eta situazionistak (Guy Debord eta berorren kideak).

6. Hasiera on bat hauxe litzateke: Randall Wray-ren *Money in Finance* (2011a).

7. Ene bilakaeran, zertxobait aipatzearen, hona hemen zenbait mugarri: 1970eko hamarkadan Gabriel Aresti; 1980ko hamarkadan Richard Feynman; 1990eko hamarkadan Alan Sokal; 2000ko hamarkadan Bernard Schmitt eta batez ere Michael Hudson.

Lanei dagokienez:

- “Bakoitzak berea... noiz arte?” (*Anaitasuna*, 1972).
 - “Acción Nacionalista Vasca - Eusko Abertzale Ekintzaren ildotik” (*Nabarralde*, 1986).
 - 2006tik aurrera, <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia> webgunean hainbat lan, bereziki hasieratik, 2006ko azarotik (non jadanik Finantza Kapitalismoa aipatu baitzen: <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2006/11/07/marx-hasiberrientzat/> [2012an ikusia]) 2009ko bukaerara (non Islandiaren kasua aipatu baitzen: <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2009/09/20/islandia-zer-gertatu-da/> [2012an ikusia]).
 - Geroago, *Finantza Kapitalismoa* (Tobar-Arbulu, 2011a,b).
8. Estatu-diruaren teoriaren barnean, 2006tik aurrera <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/> webgunean hainbat lan plazaratu ditut.

1.3. MY WAY⁹

Finantza Kapitalismoa liburuan, “Diruaren endogenotasuna” izeneko 6. kapituluari jadanik erabili nituen Randall Wray-ren eta Stephanie Bell-en (orain Stephanie Kelton) zenbait lan. Halaber, “Dirua eta kreditua” 15. kapituluari, Alfred Mitchell Innes-en *What is money?* lantxo ederra ere.

Oraingo lan honetan, aspaldian bezalaxe, dirua da gaia. Diruaren sorkuntza, maileguak eta kreditua. Bankugintza eta partida biko kontabilitatea. Horretarako, Diru Teoria Modernoa¹⁰ erabiliko dut: besteak beste, Randall Wray-ren, Stephanie Kelton-en eta Bill (William) Mitchell-en lanen laguntzarekin¹¹. Baina bereziki Warner Mosler izan dut gidari.

Liburuxka honekin Mireni bizitza osoko eskerrik beroenak eta sakonenak eman nahi dizkiot. Garaia da!

Bitartean gauza askotxo gertatu dira Euskal Herrian (Tobar-Arbulu, 2012b).

Donejurgin, 2009ko abenduan hasia eta 2013ko urtarrilean bukatua.

Ad Majorem Vasconum Libertatem

9. Frank Sinatra gogoratuz: http://www.dailymotion.com/video/x5fj9z_frank-sinatra-my-way-live-at-the-ro_music (2012an ikusia).

10. Aurrerantzean ingelesezko MMT (Modern Money Theory) deitzen denaren, hots, Diru Teoria Modernoaren (DTM) funtsa aztertuko dugu.

11. Ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/>, batez ere, 2009ko abendutik aurrerako sarrerak.